

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyenlő száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kapnak a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Ipar és törvényhozás.

Ha kiállításunk ipari és gépesarnokát figyelemmel átvizsgáljuk, lehetetlen, hogy meg ne találjuk azon óriási különbséget, melyet a közelmúlt és jelen között ipari fejlődésünk felmutat. Husz-huszonöt évvel előbb még minden divat és fényűzési czikkért külföldre kellett mennünk, drágán és aranyakkal fizettük meg Ausztria minden ócska gyártmányát és gyár-
ipari czikkeit és ezzel csupán annyit kaptunk cserébe, hogy olesóért kivitték tőlünk a nyers terményeket, hogy azután feldolgozva, ha ismét visszavásároljuk, tizszeresen megfizetve. Sajnos, hogy még egyes áru és iparczikkekben mindig külföldre kell szorulnunk, ma azonban már kisebb arányu ezen szükséglet, mint ezelőtt 25 évvel volt.

Azért szólok épen 25 évről, mert egy negyed század sokszor fordulópont egy nemzet életében, nevezetes időszak ipari és kereskedelmi fejlődésünk terén.

Ha teljesen ki akarnók zárni a külföldi iparczikkek beözönlését, meg kellene indítani azt a mozgalmat, melyet Kossuth és a „Nemzeti védegyelet” 1843-ban s egy újabb nemzedék 1860-ban kezdeményezett, hogy t. i. egyáltalán semmi idegen árut, semmi külföldi gyártmányt ne rendeljünk és ne fogadjunk el, s ha Ausztria piócza ágensei előzönlük az országot, mutassunk ajtót nekik és kiáltsuk büsz-

kén feléjük, hogy mi csak magyar czégekől vásárolunk. Ez lenne a leghatásosabb ellenszer a külföldi áruk beözönlésé ellen.

És mit vesztenénk? Semmit.

Ipari és mezőgazdasági czikkeinket tökéletesített gépeinkkel elő tudjuk állítani. Egyedül a brüsseli csipkét, s az angol bőrárukat kellene beszerezni. De nem lehetne ezekről egy időre lemondani!

Ha a kis Bulgária tíz évig nem vásárolt Szerbiától semmit és ezzel teljesen visszaszorította a bevitelt: mi ne merénénk és nem birnók ezt megtenni, a midőn legfontosabb létérdekeinkről, iparunk és közgazdaságunk fejlődéséről van szó!

És mindezen ipari és kereskedelmi fejlődésünk összefügg gépiparunk haladásával, s magyar találmányaink sikerével. Ambár Anglia a gépek hazája, de kiállítás és czélszerűség tekintetében megálljuk a versenyt velük. Állításunkat igazolhatjuk kiállításunk gépesarnokával, melyben a felmutatott tárgyak nem egyszer lettek összehasonlítva a külföld hasonló tárlatával (szakértők által) s csak dicséretet hallottunk.

Azonban ipari és kereskedelmi fejlődésünk jövője nem csak az azt művelők kezébe van letéve, hanem a jövő biztosítása törvényhozóinktól függ, akiknek kötelessége iparunkat ápolni és a külföld terjeszkedésével szemben érdekeit megővni.

Valóban pedig csak akkor fogunk nagy arányokban fejlődni, s a nemzeti vagyonosodás terére lépni, ha termékeinknek piacokat teremtünk, s azokat olyképen birjuk elhelyezni, hogy a belefeleltett anyagot, erőt és fáradságot többszörösen visszakapjuk.

Ha áruink és czikkeinkkel csak saját szükségleteinket birjuk kielégíteni, még az nem jelenti a helyzet jobbúlását, annyit és olyant kell produkálni, hogy itthon kielégítve még a külforgalomban is részt vehessünk.

És ezen törekvések megvalósítására csak egy út vezet; olyan kereskedelmi szerződéseket kell a kiviteli államokkal létesítenünk, hogy áruink a külföld piacán is versenyképesek legyenek, s viszont alkalmas módon retorsió nélkül, de korlátozzuk a behozatalt, mert hiszen hála Istennek a bérczes hazában minden nyersanyag rendelkezésünkre áll. Ez a törvényhozás kötelessége ipari és kereskedelmi fejlődésünk érdekében; ha ennek jól eleget teszünk, — csak akkor mondhatjuk el kereskedelmünk ujjáalkotójával, hogy: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

Jön a sáska.

Ezen czim alatt egy füzetet kaptunk, melynek éle a néppárt s azoknak vezetői ellen van irányozva. Ezen megszívelésre méltó jeles czikkekből egy néhányat mi is bemutatunk.

V.

Apró-szentek.

Neveket nem említek, de azért kitaláljátok, hogy kikről van a szó.

Először is egy csapat tejfőlős száju fiatal mág, násról. Az iskola porát még jóformán le sem verték

TÁRGZA.

Adolf szerelme.

Irta: Dr. Béli Izor.

(Vége).

„És miért ne?” gondolta magában Adolf ur. „Nem olyan lehetetlen utóvégre. A tavalyi építész bálon egész este foglalkoztam vele. És ő eléggé jól érezte magát a társaságomban. Csunya leány ugyan, nem is fiatal, — de milyen jó parthi! Az öreg bizonyosan csak apanaget ad a leányával, de mindjárt megkapom az ő kundsafit — azután az összekötetés, a hitel — szóval — ez sikerül, Adolf, te csinált ember vagy!”

És attól kezdve Adolf ur komolyan szerelmes lett Matild kisasszonyba. Eszeveszetten udvarolni kezdett. Felesapott piperkőczenek: vörös nyakraválót, fehér mellényt és laktópánt viselt. Jobb szemébe monoklit szorított. Számozatlan fiakkert bérlett és obsitot küldött annak a bizonyos orfeumbeli virágáros leánynak.

Egész nap mindig csak Methildon járt az esze. Alig tudott már másra gondolni, egészen elhanyagolta üzletét. Vagyha dolgozott is, fakóvát sem ért a munkája. Szórakozottsága nem egyszer tetemes kárt is okozott neki.

Megtörtént, hogy vízvezetékét összeforrasztotta a gázvezetéssel, hogy a lefolyó agyagesatornát bevezette a fürdő-kádakba és a villamos csengtyüt elhelyezte a klozetben. Minduntalan megkárosította ügyfeleit és önönmagát és teljesen agyon ütötte amugy is gyöngye lábón álló üzletét.

Az állapot kezdett türehetlenné válni. Azért is Adolf egy szép napon vett magának bátorságot, beállított Péterlakiékhoz és megkérte Mathild kisasszonyt. Az meg szépen kikoszarazta őt.

„Nézzen csak a tükörbe, tisztelt uram!” — mondta. „Azután nézzen meg engem.”

Akkor azután tudhat mindent. Különben is... nekem már van jegyesem. Egy fess tüzerhadnagy. És mihelyt sikerült megpuhítani apuskát, azonnal megtartjuk a kézfogót. — De lássa csak Adolf ur! Itt az én nagynéném: özv. Bodenbacher Alojzia — hisz ön jól ismeri különben! Próbáljon annál szerencsét, az épen önnek való. Van Budán a Tabánban két szép háza, most ha meglesz az ujhi, az nagyon emelkedik értékben. Azután meg apuska minden áron ismét férjhez akarja adni nővérét — bizonyára kedvezni fog önnek! Higgyen nekem, ez egészen önnek való parthie, ballgasson rám és fogadja meg a tanácsomat.

Adolf ur nagyon elszomorkodott e szavak hallatára. Szónélkül kalapja után nyult, busan haza ballagott. Otthon levetette magát a pamlagra és keservesen bögni kezdett.

De azután hosszasan elgondolkozott és lecsilapult. Letörülte könyeit, felöltözködött és elment ismét hazulról. Egyenesen neki ment a — telek-könyvi hivatalnak. Behatóan tanulmányozott ottan egy tabáni betétet.

Mult vasárnap kettős eljegyzést ünnepeltek Péterlaki ur zuglói nyaralójában. Az asztalfőnél két boldog mátkapár ült: Mathild kisasszony Havranek hadnagy kebléhez simult és özv. Bodenbacher Alojzia asszonyt átölelve tartotta a szerelmes Adolf. A házírur pedig, habzó pezsgős pohárral a kezében, éltette a boldog jegyeseket.

Az a bizonyos orfeumbeli virágáros leány pedig azóta minden este más-más selyem bluzban árulja illatos portékáját.

Apróság.

Családi búszkeség.

A bankárt bárósították. Másnap kérdi a ne-jétől?

— Micsoda kék folt az a márványpadlón?

— Kiöntötték egy kis kékitőt, — felel az uj-báróné.

A férj esillapultan szól:

— Oh, már azt hittem, az ujjadba vágta!

a cipőökről, s már is szerepelnek a gyűléseken, mint néppárti szónokok. Nekik ez olyan multság, mint-ha színházba vagy lóversenyre mennének, azzal a különbséggel, hogy színházban és lóversenyen pénzért kell jegyet váltani. Hízeleg a hírságuknak, hogy ők is „politizálhatnak”. Más pártnál még szóba sem állanak velük, mert zsebkendő és cukor való nekik, nem pedig politika. De Zichy Nándor apailag veszi szárnyai alá őket és mint az öreg róka a fiatal rókákat czipeli magával az országban. A fiatal uraknak a nevelő bácsi vagy valamelyik újságíró megcsinál egy beszédet, s azt azután, mint a betanult leckét, elmondják a nép előtt. A vadászkutyájuk állapota jobban a szívükön van, mint a népsorsa, de azért a betanult beszédben elsiránkoznak a fölött: hogy a nép mennyit szenved és fogadkoznak ugyanezek a nevelő bácsi vagy a megfizetett tollú újságíró előírása szerint, hogy így meg amúgy fognak segíteni a nép helyzetén.

Szégyen és gyalázat az értelmes magyar népre, hogy ezeket a komédiázó ficsurokat le nem kergeti az emelvényről, hanem még éljent is kiált nekik.

Ugyanezt kellene tenni azokkal az ügyvédekkel is, kik a fővárosból jönnek a vidékre szónokolni a népnek. Egyetlen egy sincs közöttük, akit ne az a cél vezetne, hogy valami zsiros hivatalt kapjon a mágánoknál vagy a főpapoknál, avagy hogy a képviselőválasztásoknál megválasztassa magát képviselőnek. Ezek a jött-ment alakok, kikre Budapesten a kutya sem ugat, a vidéken ünnepeztetik magokat. A nép barátjai gyanánt mutatják be magokat, holott a népet nyúzzák, ha pört ad valaki a kezökbe. Eltoloncolni kellene őket, nem pedig meghallgatni a ravasz beszédeiket.

De még veszedelmesebb ezeknél a falusi plébánosok és káplánoknak egy része. Amint könyvecskének az elején megmondtam, kutyabajok sincs. Élnék, mint hal a vízben, de hát a papzsák telhetetlen. Több kell nekik a meglevőnél. És miután azok a püspökök és kanonok bácsik, akikről függ egy jobb plébániának az elnyerése, oda szegődtek Zichy Nándorékhoz, ők felesaptak néppártinak, hogy megnyerjék felebbvalóik jóindulatát és pártfogását.

Csupa számítás és önzés a működésük. De míg a kanonok bácsik csak titokban, a saját házuk négy fala közt ravaszkodnak és hintik a konkolyt, addig ezek a plébánosok és káplánok nyíltan bolondítják a népet. Kortestanyát csináltak a plébániából és az Isten házából. Az esperesi vörös czingulusért vagy a jövedelmezőbb plébániáért nyugodtan feldulják a békés polgárok lelki nyugalmát. Mit nekik a család békéje? Az asszonyt fölengerlik az ura ellen, az éretlen suhancot az apja ellen. Mézes-mázos szavaiknak hálóját a falu leghaszontalanabb és legbutább emberei vetik ki először. Aztán befonják a tisztességesebb és értelmesebb gazdákat is, mert ki gondolná, hogy az Istennek fölszentelt szolgálja azért beszél a kormány ellen, azért izgat a törvények ellen és azért dicséri nyakra-főre a Zichy-féle néppártot, mert hasznát reméli magának? Mindent elferdítenek és megrágalmaznak. Hogy a nép még jobban higgyen szavaiknak, meghozatják a faluba a kanonokok és az Esterházy Miklós Móricz gróf pénzén csinált újságokat. Az egyszerű ember honnan sejtethetné azt, hogy akik ezekbe az újságokba írnak, romlottabb erkölcsűek, mint a borbélyházbéli rimák, mert eladták a tollukat és megfőzödésüket. Ezek ma megírják azt az alávaló hazugságot, hogy a polgári házasság nem egyéb ágyasságnál, s mint a fenesali feszület forgatják a szemüket, hogy veszedelemben van a katolikusok hite, de holnap, ha egy istentagadó jobban megfizeti őket, képesek cikkelyt írni, hogy a Jézus Krisztus család volt és a magyar nép nem való másra, mint eke elé fogásra, a hogy valamikor a törökök tették.

Ezeknek a semmi embereknek a cikkeiket olvassák fel a plébánosok és adják kézről-kézre, hogy nyomtatásban is bizonyíthassák azt, amit szóval hirdetnek.

Tüze kell vetni ezeket a hazug újságokat és szemébe mondani a plébánosoknak meg káplánoknak: „Hamisság, amit ti hirdettek. Hamis próféták vagytok, kik bolondítani akartok bennünket, hogy kihasználhassanak minket azok a bécsiérzésű mágánok meg a kővér hasú főpapok. Ha van bajunk,

majd segít azokon a kormány. De ti bizonyára nem segíteni, hanem ártani akartok. Maradjatok a templomban és hagyjatok bennünket békében. Grófi néppárthoz nem megyünk lógósoknak”.

Ez lenne a helyes beszéd. Így nem fogtok a világ csufjává lenni, hogy értelmes magyar ember létekre elvisznek benneteket olyan gyűlésekre, ahol a ravasz Zichy Nándor, a korlátozott elméjű Esterházy Miklós Móricz, a tejfőlős száju mágánogyerekek, a budapesti és más városi éhes fiskálisok és a rugaszkodó plébánosok hadarják a sok hazugságot és szármarságot. Hagyjátok ezt a szégyenletes komédiát a pálinkától elbutult tótoknak. Magyar ember nem áll be Paprikajanesinak és a maga esze után megy.

Most már tudjátok, hogy kik vannak a néppárt élén és miért verődött össze a sáska sereg. Megmondtam azt is, hogy nem nektek van szükségetek rájuk, hanem nekik tiétek. Azt is beláthatjátok, hogy ha ez a sáskasereg győzedelmeskednék Magyarországon, visszakérül a régi zsarnokság a főurak és papok részéről.

Nem szabad tovább tétovázni. A heróó akkor is veszedelmes, ha gubójában van, mert kirágja magát belőle. El kell taposni. Tapossátok ti is el a néppárt gubóját. A papnak mondjátok meg, hogy bolondítsa az öregapját vagy a gazdasszonyát; a néppárti újságokat vessétek szemétre, a népbolondításra jövő idegen sáskáknak pedig szép szerével mutassátok meg, merre van az ország útja és hol tágasabb.

Hadd oszsoljanak széjjel és pusztuljanak el, mielőtt letarolnák jogainkat, szabadságunkat és függetlenségünket.

Igenis, menjetek majd el a képviselőválasztásra, de csak azokra szavazzatok, akik be tudják bizonyítani, hogy közreműködtek az ország és a nemzet jólétének, haladásának és boldogulásának előmozdításában. Azok a ti barátaitok, akik nem szavakat pufogtatnak, hanem jó és üdvös törvényeket hoznak és a rendnek, meg a békés együttélésnek az előmozdítói. Ezeket meg talájátok szabadelvű pártban.

Gazdasági bizottság ülése.

A gyakorlathoz képest a gazdasági bizottság nyári évnegyedes gyűlését vidéken: ez alkalommal Kovásznán tartotta meg.

Potsa József v. b. t. t. főispán elnök a szép számmal egybegyűlt biz. tagokat és Kovászna község képviselőit üdvözölve, lelkesült beszédben nyitotta meg az ülést, örömeinek adva kifejezést, hogy ezen nagy fejlődésre hivatott helyen van alkalma a gazdasági bizottság gyűlésén elnökölni.

Ezután dr. Sinkovits Ottó, gazdasági előadó tette meg jelentését, melyet tudomásul vettek.

A tárgysorozat rendén a következő fontosabb ügyeket tárgyalták. A bizottság részére megrendeltetett Matlokovics Sándor által írt „Magyarország közgazdasági és közművelődési állapota Ezredéves fennálltakor és az ezredéves kiállítás eredménye” című műve.

A vármegyei vízmester járuléka felerészben a gazdasági bizottság által lévén hordozandók, az előlegezett összeg kiutalványozása elhatározatott.

Belépett a gazdasági bizottság az Erdélyi-Kárpát-Egyesületbe rendes tagnak.

Nyújtód községnek tenyészállat beszerzése tárgyában előadott kérésére, a bizottság, elnök indítványára, három évi törlesztésre kamat nélküli kölcsönt ad rendelkezésre a községnek.

A budapesti lókiállításra küldött lovak díjazásának kiosztása képezte vita tárgyát. Elnök indítványozta, hogy a mennyiben a bizottság rendelkezésére bocsátott egyezer forint kellő fedezetet nyújt, a fennmaradó fölösleg aránylagosan osztassék meg a jutalmazott lótulajdonosok között. Ezen indítványt a gyűlés határozattal emelte.

Az ország zsidokongresszust rendező bizottság felhívását, miután a pontozatok a helyi viszonyokkal össze nem egyeztethetők, a gyűlés tudomásul vette.

Tudomásul vette továbbá Szentkereszt Stefánia bárónének köszönőiratát, hogy a háromszéki leányárvaház részére 360 forintnyi, gazdasági célra fordítandó segély kieszközlésében elnök és bizottság hathatósan közreműködött.

A mezőgazdasági statisztikai összeírásnak egy 5 kötetes példányát a bizottság megrendelte, tekintettel azon tanulságokra, melyek abból vonhatók, a mi annál kívánatosabb, mert a mezőgazdaság képezi egész közgazdaságunk tulajdonképeni létalapját.

Udvarhelyvármegye gazdasági Egyesületének véleményezésre kiadott átiratára beérkezett jelentések azt bizonyítják, hogy a székelykeresztúri bikavásárhoz a járási mezőgazdasági bizottságok nem óhajtanak hozzájárulni. Eme jelentések alapján s mert a vármegye területén szervezett kiállításokon díjaztatnak a fenti bókák: az együttes kiállítások tartását a gyűlés nem véleményezte.

Az arankairtság tapasztalt hiányos végrehajtása következtében, a bizottság a vármegyei alispánt, a már kiadott rendelkezések szigorú végrehajtására hívta fel, miután a heremag természetének jelentékeny fejlődése megköveteli, hogy ezen jövedelmező gazdasági ágazat hitelét ne veszítse és jeles, tiszta magtermesztés biztosítsák.

Besenyő községben letesítendő csikólegelő be rendezése tárgyában Kése Lajos m. állatorvos jelentést terjesztett elő. A közgazdasági előadó indítványt tett volt megelőzően, hogy a vármegye különböző részeiben csikólegelők állítsanak fel. A bizottság e célra megfelelő külön segély engedélyezését kérte a földművelésügyi m. kir. minisztériumtól és bizottságot küldött ki Ujjvárossy József kir. tanácsos elnöke mellett, dr. Székely György, Temesváry János, dr. Sinkovits Ottó és Kése Lajos állatorvosból álló tagokból, hogy a felajánlott területeket megvizsgálják és eljárásukról jelentést tegyenek.

Több községi legeltetési szabályrendelet módosítás végett visszautasított, miután azok szerkezete a kivethetőség jellegét nélkülözi. Csernaton község által alkotott szabályrendeletben a község és birtokosság jogigényei tisztázatlanoknak találtattak, miért is a szabályrendelet átdolgozás végett a járási mezőgazdasági bizottsághoz tétetett át. Általában ezen szabályzatokban talált hiányok pótlása határozatott.

* * *

A gazdasági bizottság egy népies gazdasági munkára hirdetett pályázatot, mely népszerű alakban tárgyalja a gazdasági kérdéseket. A pályázatra beérkezett 1 db. pályamű:

„Szánts, vess, föld az ugart, ki nem vet, az nem arat” jellegével.

A bíráló bizottság: Szentkereszt Béla báró Ujjvárossy József, Erdélyi Károly, dr. Sinkovits Ottó és dr. Székely György a beérkezett pályamunkát sem tartalmilag, de még szerkezetileg sem találta kielégítőnek, annál fogva a gyűlés azt jutalmazandónak nem tartja és újabb pályázatot tűzött ki, felemelvén a pályadíjat 50 forintra, összesen 150 forintnyi összegre.

*

Dr. Sinkovits Ottó közgazdasági előadó indítványt tett, hogy a bizottság az állami menesztásnál magát képviseltesse, illetve a mezőhegyesi és kishéri állami ménesekhez megbízottat küldjön ki, hogy a vármegyében levő fedezett állomások részére nehány megfelelő mént válaszson.

Az indítvány elfogadásával, az évre 100 forint költség kiutalására elnök felkérte azt és a jövő évre 200 forint veendő fel e célra az előirányzatba.

A brassói műtrágyagyár felkérte, hogy kedvezményes áron bocsássa rendelkezésre gyártmányait.

Tanügy.

Jeles, jó, elégséges.

A nyári évszak június havát a jeles, jó, elégséges havának méltán nevezhetjük, mert a hosszú esztendő eme tizenkettő részét az értelmiség körében a szavak ezrei közül ez a három szó uralja.

Jelenek ez minden bizonynyal jó jel, mely arról tanuskodik, hogy úgy a szülő, mint az ő példájuk után a gyermekek kellő súlyt helyeznek a tanításra és tanulásra ezeknek eredményére. Jó jel, különösen összehasonlítva a nem nagyon rég múlt időkkel, a mikor bizony ez is másképpen volt, a mikor különösen az ugynevezett „uri osztály”-ban a szülők sem, a gyermekek még kevésbé törődtek a „tisztességes szakmákkal”, mikor ritkaság számba ment az oly uri gyerek, a ki szorgalmasan

törekedett volna az abban az időben még „kitűnőnek” nevezett legjobb osztályzat után, nemkülönben az olyan szülő is, aki erre valami különös súlyt helyezett volna. Hát hiszen ural — értsd: dologtalan — világ volt, a mikor még tanulás nélkül is megélhettünk — more patri — a hét szilvafa árnyékában.

Amde nagyot fordult a világ: az urfi pálya hova-tovább soványabban kezdett fizetni; az ősi hét szilvafából a fiuknak 4, az unokáknak 2, stb. jutott, míg apránként hire-hamva sem maradt meg még az utolsóinak sem. A nemesi urali önértéknek sovány táplálékául még ugyan szerepelt az ősi név, a prédikátum, az ótágu korona. De ezek bármennyire tetszetős ékességek, nem fektették meg a gyomrot s így jobban-jobban erősödött a vágy a kenyér után s a munka nemessége versenyre kelt a predikátusos kutyabőr nemességével.

A korszelleme kimondotta az ítéletet: a munka nemességének nyújtja a babért s a babér mellett a kenyeret, míg az ősi név fétis imádóit gazdag házasság, kártya és löverseny stb. szerencsés utáni vadászatok sikerében keresi az aprítani valót. Ez bizonyára kevésbé nemes sport, mint ősünk solymászata, bölény vadászata volt.

A gondviselés jóvoltából az eféle vadászok kezdenek mindjobban szánandóbb alakokká válni, a közép osztály nagy többségében a szorgalom, a munkásság lett vérmes eszközövé az élet ezeljének. Ennek egyik jele az, hogy annyira nyelvára kapta a világ ó szavakat: jeles, jó, elégséges.

Jelnek az igen jó, de eredménynek kevés. Kevés, mert a szülők legnagyobb részénél ez minden. Szerintük, ha jó a bizonyítvány, akkor jó a nevelés, jó a gyerek is. Ebben pedig végzetes tévedés rejlik. Sajnos, az iskolában nyert osztályzat magába véve még a szorgalomnak, a kötelességérzetnek sem helyes mértéke; sajnos, a tanárok és emberek barátságának, ellenségeskedésnek, lágy szívűségnek, indulatnak alávetett emberek s a jeles vagy az elégséges nem kizárólag a tanuló ügykezetének érdeme, illetőleg hanyagságának eredménye, hanem a tanárban hatalomra jutott ama emberi tulajdonok exponense. Vannak iskolák, a hol a jónak több értéke van, mint más helyen a jelesnek. Vannak iskolák, a hová a bukkott tanulók menekülnek!

Azért nagy hiba a szülőktől, ha gyermekeiket az osztályzatokra nevelik.

Az ilyenekből tanáraik előtt képmutatók, hízogók lesznek. S ha a tanár az ilyen tanulót megszereti, a jelest, a jót a szülők, a gyerek biztosra veszi.

Ne azért neveljünk gyereket, hogy ennyi, meg annyi jelest hozzon haza, hanem arra, hogy legyen bennök szorgalom, kötelességérzet, a szülők iránt szeretet. Az így nevelt gyerekek elégségesen többet ér, mint a strébereskedés jelese.

A nevelésre, azaz erkölcsi ember megteremtésére, a lélokképzésre fektessük a fősúlyt s ennek fontosságát felől ne hagyjuk megzavartatni magunkat a szülői ártalmas hiság azon ballépése által, hogy tanuló gyermekünkben kiváló osztályzat utáni hiu dicsvágyal öbresszünk fel.

Kötelességérző embereket, ne hiu strébereket neveljünk! Elégge rabja vagyunk ezen hiságoknak, ne fertőztessük meg ezzel gyermekeink lelét is.

Irodalom.

— „Az 1848—49—iki Magyar Szabadságharcz Története” ezimű munkából most jelent meg a 63-ik füzet, melyben Gracza György a tava-

szi hadjárat kapcsán az első magyar érdemjelek kiosztását, s a március 5-iki szolnoki csatát mondja el számos új adat felhasználásával. Főképp a szolnoki csatának a leírása oly élénk, olyan megkapó, hogy lehetetlen megilletődés nélkül olvasnunk azt. A szerző különben most már erős léptekkel halad a nagyszabású munka befejezéséhez. A füzet képei ezek: Berzeny László. A debreczeni ref. f. iskola. — A debreczeni országgyűlés helye. — Mednyánszky Sándor honvéd ezredes. — Falragasz 1849-ből. — Gr. Károlyi György. — Részlet az issaszeghi ütközetből. — Haynau 1852-ben.

Ujdonságok.

— **Milyen időnk lesz?** A budapesti meteorológiai intézet távirati tudósítása szerint a közelebbi napokban száraz és melegebb idő várható.

— **Időjárásunk.** Felhők jönnek, felhők mennek, de az az áldásos eső nem akar megérkezni. Elmondhatjuk, hogy ez a nyár, dacára a sok hidegnek és felhőknek, egyike a legszárazabbaknak. Az egész nyáron, kivéve két nagy záport, K.-Vásárhely vidékén alig volt eső s ez már kezdett is meglátszani a mezői terményeken. — Orbai székben a hegyek alatt már volt gyakran és bőven eső s ott a gazdák nem is panaszkodnak, de a sík lakosainak a termésben vetett reménységei nap-nap után alább szállanak a hosszas szárazság miatt.

— **Igazságügyi kinevezések.** A király ő felsége dr. Gulya László nyárádszeredai járásbírói albirót a kézdivásárhelyi törvényszékhez bíróvá és Bayler Kálmán a marosvásárhelyi ítélőtáblához berendelt bírói jegyzőt a csikszeredai törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

— **Szinészet.** Bokody Antal színtársulata nem riadva vissza a sok üres háztól, még mindig K.-Vásárhelyt reméli a jobb jövődőt, mely néha napján meg is mutatja magát. Egy-egy jelesebb alkalommal, vagy midőn egy-egy jutalmazott vitézi kirohanást csinál a publikum közé és a közönség szíves pártfogását sikerül kiexekválnia, begyűlögetnek a népek, de rendes viszonyok között bizony a szinkör mindig üres. A jóravaló társulat, ha ugyan begyűl ott is a publikum, Kovásznára megy s ha pedig nem, akkor másfelé veszi az útját.

— **Meghívó.** A kovásznai „Casinó” saját pénztára javára 1896. július hó 25-én az „Ujvilág”-hoz ezimzett vendéglő nyári szinkörében zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 frt. Csatládjegy 2 frt 50 kr. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a rendezőség.

— **Értesítés.** Az országos tűzoltói kongresszus f. év augusztus 14-től 18-ig fog Budapesten megtartatni. Az országos központ és felránduló testületi tagoknak vasuti féljegyet, napi 32 krajczáros szállást, többféle kedvezmény jegyet ad és ezt nem csak az tűzoltók, hanem felvonulni akaró családtagjaik is megkapják, ha f. hó 25-éig bejelentik. Felhivatnak mindazon bajtársak és olvasó körű tagok, kik nevezett időben felrándulni akarnak: szíveskedjenek f. hó 24-ig Turóci László szolgálatvezető tisztnál jelentkezni. K.-Vásárhelytől, 1896. július 20-án. Az önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága.

— **Nagy-Bacson nagyközség nagy baja.** Erdővidék egyik legnagyobb községét, melyben a tiszta székelységek minden keveréktől mentes, szorgalmas, munkás lakosai otthonosok, s mely három községből, a régi Nagy-Bacsonból, Telegdi és Sep-

si-Bacsonból konglomerálódott nagyközséggé, — súlyos csapás érte. Kiűtött ott hetek előtt a takonykór, ez a szörnyű vész, melytől óvakodni nem lehet; mely elpusztítja a gazdának értékes lovacskáit, a mi nélkül pedig nincs folyamata sem a gazdaságnak, sem pedig előmenetel a kenyérszerzésre irányuló keresetben. Az a pár apró székely ló nagy vagyont képvisel, hosszú időnkig pótolhatatlan, ha megtalálja a ragály, melynek már gyanuja is elég arra, hogy az igavonót legnagyobb hivatalos szigor alkalmazása mellett — kiűtsák. És sajnos, hogy ennek már sok esetben meg kellett történnie. Csak legutóbb is el kellett pusztítani Nagy-Bacsonban egész tömeg takonykóros lovat, hogy megmentessék az egészséges állomány és védve legyen maga az — ember.

— **Tűzvész.** Mint értesítenek, július hó 17-én tűzvész pusztított Bükszád községben. A gróf Mikos-féle üveggyárral szomszédos egyik szin, melyet raktárnak használtak, esett a vész áldozatául és mintegy háromezer forint értékű kész üvegáru pusztult el. Daczára, hogy az épület biztosítva volt, a kész áru elpusztulásán kívül bekövetkezett károsodás jelentékeny az épület elhamvadása következtében.

— **Öngyilkosság.** Zajzon Ágnes, gelenczei postamesterné f. hó 21-én életének forgó pisztollyal véget vetett. Tettének oka ismeretlen.

— **A cs. és kir. adriai biztosító társulat** május 30-án tartotta Triesztben rendes közgyűlését. Az 57-ik üléstevre (1895.) vonatkozó üzleti jelentésben következő jelentékenyebb adatok foglalhatók: Életosztály. Az említett évben elfogadott biztosítások 12.489,729 frt tőke és 33.317 frt járadékösszege ruznak. A biztosítási állomány 1895. év végével kerek 80 millió forint tőke és 215.428 frt járadékösszeget tüntet ki A díjbevétel 3.323,880 frtra rugott. Halál és életbiztosítások után 1.621,276 forint fiztetett ki és ezenkívül függő károk részére 249.800 frt helyezettett tartalékba. A díjtartalék 19.116,992 frtot tesz, a viszontbiztosítások levonása után pedig tisztán 17.737,264 frtot. Az elemi biztosítási ágakban (tűz és szállítmány) a díjbevétel 7.259,822 frtot tett, a viszontbiztosítások 3.376,720 forintot vettek igénybe és károkért a viszontbiztosításokat illető részek levonása után 2.342,871 frtot fizettek ki. A háztartalék fejében tisztán 350,240 frtot fizettek ki. A háztartalék tisztán 350,240 frtot tesz. A fekvőségek könyv szerinti értékének leírására 100,000 frtot fordítottak. Az életbiztosítási osztály külön nyerménytartalékához 100,000 frtot esatoltak és osztalék fejében részvényenként 70 frtot fizetnek ki. A tartalékok mmár 22.864,729 frtra ruznak, melyből esik: 19.728,746 frt díjtartalékra (tisztán tudniillik a viszontbiztosítási részek levonása után), 2.622,102 frt a nyerménytartalékra és 513,881 frt árfolyamtartalékra.

— Ezennel van szerencsénk a t. ez. szabómester urak szíves figyelmét, a Budapesten, V. ker. váczai-körut 8. szám alatt (a marokkó ház mellett) fennálló Grün és Társa cég legjobb hírnevű posztó, gyapjúáru és szabókelékek gyári raktárára felhívni.

Fentnevezett cég áruit nagyban és kicsinyben a legolcsóbb gyári árak mellett adja el és főczöljának tüzte ki, mindazon szabómester urakat kik nagy költséggel egybekötött áruaktár mellözés mellett, rendelőiket jól és olesón kiszolgálni óhajtják, dus választéku mintakártyáikkal ellátni.

Kérjük a közeledő őszi és téli idényekre vonatkozó mintakártya végett, idejekorán fentnevezett céghez fordulni.

Jelzálogkölesönöket

földbirtokra 3 $\frac{1}{2}$ %, házakra 4 $\frac{1}{2}$ %, másnemű ingatlanokra 5%, mellett legmagasabb összegekben ajánlunk. E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg-és illetékmentességet élveznek. Erdőkihasználások, birtok-parcellázások átvetele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

„Magyar LLoyd”

közgazdasági vállalat.
Budapest, Király-utca 70.

Szám 15290

1896.

Hirdetmény.

A kézdí-vásárhely-torja-bük-szádi törvényhatósági közút 7—36. klm. szakaszán 6. drb. műtárgy újból építési munkái helyreállítását 1975 frt. 64 kr. összeg erejéig engedélyeztem.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1896. július 29-ik napján. d. e. 10 órájára az alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végre-

hajtásának elvállalására vonatkozó az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bantpénzzel ellátott zárt ajánlatukat kitűzött nap d. e. 9 $\frac{1}{2}$ órájáig a vármegye pénztárához annyiaval inkább igyekezzenek beadni mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek az alispáni hivatal helyiségében a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt S.-Szent-Györgyön, 1896. július hó 17-én

Gábor Péter,
alispán.

132. 1—3

127 3—8.

